

สนค. จับตาแนวโน้มภาคการท่องเที่ยวไทย สู่ออกัสซัปดาห์เคลื่อนเศรษฐกิจในระยะยาว

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ. สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ระบุว่า ภาคการท่องเที่ยวเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยมาอย่างยาวนาน อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างงาน ทั้งทางตรงและทางอ้อมในหลากหลายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ โรงแรม ร้านอาหาร และบริการด้านคมนาคมขนส่ง อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมภาคการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีปัจจัยท้าทายหลายด้าน ทั้งวิกฤตเศรษฐกิจภายในประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยว การระบาดของโรคติดต่อ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งความปลอดภัยและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานในประเทศจุดหมายปลายทาง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว

● สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย และรายได้ด้านการท่องเที่ยว ปี 2567

ข้อมูลเบื้องต้นของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ในปี 2567 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาประเทศไทย มีจำนวนรวม 35.54 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.27 เมื่อเทียบกับปี 2566 และสร้างรายได้ 1.67 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 34 เมื่อเทียบกับปี 2566 โดยกลุ่มนักท่องเที่ยว 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน 6,733,162 คน มาเลเซีย 4,952,078 คน อินเดีย 2,129,149 คน เกาหลีใต้ 1,868,945 คน และรัสเซีย 1,745,327 คน¹ โดยการเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ สะท้อนถึงการฟื้นตัวที่ชัดเจนของภาคการท่องเที่ยวไทย ซึ่งคาดว่าจะได้รับอานิสงส์จากหลายปัจจัย อาทิ อุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศสูงขึ้น มาตรการยกเว้นวีซ่า การยกเว้นบัตร ตม.6 สำหรับด้านชายแดนทางบก การเพิ่มเที่ยวบินและการขยายเส้นทางการบินมายังประเทศไทย รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ

เป็นที่น่าสังเกตว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ในปี 2567 เป็นกลุ่มตลาดระยะใกล้ (Short haul)² อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวจีนซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจีนในปี 2567 จะคิดเป็นเพียงสัดส่วนร้อยละ 60.45 ของปี 2562 (ช่วงก่อนเกิดโควิด-19) แต่คาดว่าจะเติบโตได้อย่างต่อเนื่องตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการจัดทำสถิติท่องเที่ยวของไทยซึ่งใช้ตามแนวทาง IRTS 2008 (International Recommendations for Tourism Statistics 2008)³ ของ UN Tourism แสดงว่า รายได้ด้านการท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับ 3 ตัวแปรหลัก ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว (คน) x วันพักเฉลี่ย (วัน) x ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน (บาท) โดยเมื่อวิเคราะห์รายตัวแปร พบว่า ทุกตัวแปรมีส่วนต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ด้านการท่องเที่ยวทั้งสิ้น แต่การส่งเสริมให้แต่ละตัวแปรเติบโต ก็มีความท้าทายที่แตกต่างกันไป ดังนี้

(1) **จำนวนนักท่องเที่ยว** : เป็นตัวแปรขนาดใหญ่ที่สามารถติดตามผลได้ชัดเจน อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในวงกว้างมากที่สุดทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยหากนักท่องเที่ยวมีจำนวนมาก จะทำให้เกิดการใช้จ่ายที่หลากหลายและการขยายตัวของอุปสงค์ในระบบเศรษฐกิจ แต่หากจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ผลกระทบในทางลบก็จะชัดเจนเช่นกัน

(2) **วันพักเฉลี่ย** : นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาการพำนักที่นานขึ้น ก็มีแนวโน้มจะใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม การจะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีวันพักเฉลี่ยที่นานขึ้นไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล อาทิ ระยะเวลาที่สามารถท่องเที่ยวได้มีจำกัด พฤติกรรมการท่องเที่ยวสมัยใหม่ที่นิยมทริปสั้น ๆ และกำลังซื้อที่อาจลดลงหากเพิ่มจำนวนวันพัก

¹ สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวอันวาคม 2567P, กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - <https://www.mots.go.th/news/category/794>

² นักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดระยะใกล้ (Short haul) : นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศหรือภูมิภาคที่อยู่ใกล้เคียงกับประเทศไทย

³ การจัดทำสถิติท่องเที่ยวของประเทศไทย (THAILAND TOURISM STATISTICS), กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(3) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อทริป/วันพักเฉลี่ย) : เกิดจากการคำนวณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวแต่ละคนครอบคลุมหมวดหมู่ต่าง ๆ อาทิ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง ค่ารักษาพยาบาล และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก โดยตัวแปรนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสะท้อนคุณภาพของนักท่องเที่ยวและความสามารถในการใช้จ่าย หากนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายต่อคนต่อวันในระดับสูง ก็จะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ด้านการท่องเที่ยวแม้จำนวนนักท่องเที่ยวจะไม่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเป็นตัวแปรที่ควบคุมได้ยาก เพราะมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ อาทิ อัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อกำลังซื้อ การแข่งขันด้านราคาของสินค้าและบริการซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้จ่ายในราคาที่ถูกกว่า และพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

- **เจาะตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มภาคการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจไทย**

ปัจจุบันโครงสร้างนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภูมิภาคอาเซียนและประเทศใกล้เคียง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายและวันพักเฉลี่ยไม่สูงนัก ดังนั้น อาจพิจารณาเจาะตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ ๆ เพื่อโอกาสในการเพิ่มรายได้ด้านการท่องเที่ยวและกระตุ้นให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น อาทิ

1) กลุ่มที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) ซึ่งกำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในยุคปัจจุบันและมีศักยภาพในการเติบโตสูง โดยเฉพาะภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 นอกจากนี้ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าว อาทิ สปา และการฟื้นฟูสุขภาพเฉพาะทาง มักมีมูลค่าสูงกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป จึงมีแนวโน้มที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูงเข้ามาในไทยได้มากขึ้น

2) กลุ่มที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงกิจกรรม (Event Tourism) ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางในการรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีความสนใจเดียวกัน อาทิ การแสดงดนตรี งานเทศกาล และการแข่งขันกีฬา โดยกิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างความรื่นเริงและประสบการณ์ที่น่าจดจำให้กับนักท่องเที่ยว แต่ยังกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการกระจายรายได้และขยายการเติบโตของเศรษฐกิจในระดับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ

ผอ. สนค. กล่าวทิ้งท้ายว่า ภาคการท่องเที่ยวถือเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย โดยสะท้อนจากข้อมูลล่าสุดของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ระบุว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism GDP) ในไตรมาส 3 ของปี 2567 มีมูลค่า 650,952 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.16 ของเศรษฐกิจประเทศ อย่างไรก็ตาม ความผันผวนของปัจจัยภายนอกและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวถือเป็นความท้าทายที่สำคัญ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวไทยเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ในส่วนของกระทรวงพาณิชย์ก็จะเดินหน้านับสนุนธุรกิจบริการและผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งผลักดันซอฟต์แวร์ในด้านต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก และทำให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางที่คุ้มค่าแก่การมาเยือน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของไทยในระยะยาว

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

31 มกราคม 2568